

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na cel poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četert leta 1 gld. 15 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 3 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 80 kr., za četert leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXII.

V Ljubljani 5. sušca 1869.

List 10.

Pod sveti križ.

Zateci se pod križ, kristjan!
Če te hudobni svet zatira;
Nedolžni Jezus, glej, umira;
Na njem razbit, zasramovan,
Terpi — še usti ne odprè,
Naj lepši zgled ti s tem dajè.
Ak duša se ti v križ ozira,
Tud ti boš terpel vse voljan.

Na križa sveto zri zastavo,
Ko huda strast te sili v gréh;
Za-té visi na žeblih tréh
Kervav, Mu ternje venča glavo,
Zveličar tvoj, ki 'z pregoreče
Ljubezni rešil večne ječe
Te je, terpel na udih vseh; —
Z njim zmagal vsako boškušnjavo.

Pod sveti križ zatekaj se,
Ko vse človeštvo te zapuša;
Tam vsaka zapušena duša
Dobí veselo upanje.
Pri Njem, ki sam je zapušen,
V britkosti smertne potopljen,
Pri Njem — tolažba se okuša,
Delí presveto jo Sercé.

Pod sveti križ tecimo vsi,
Pred rešnje znamnje pokleknilimo,
Modrost Očetovo molimo,
Le ona kaže in uči
Voljno prenašati terpljenja
In stiske vse tega življenja,
Da, kadar ta svet zapustimo,
Prejmemo venec tam časti.

Radoslav.

Zadnji večer.

Na modro-jasnemu oboku
Mi ljube bile so otroku,
In so še zdaj mi zvezdice;
In kadar zemljo mrak zagrinja,
Zvezdiše milo me spominja
Spijoče v Bogu mamice.

„Naj tudi svet te zasmehuje,
Pregreha se ti prilizuje,
Zapri, zakleni ji serce;
Pobožno, čisto vselej živi,
Zato tam — gori nezvenljivi
Nebeški venec čaka té“

Navado mati je imela,
Ko truma zvezdic je začela
Migljati, vzela me seboj
Na klopico pred hišo malo
Nebó občudovati zalo
In pa moliti tam z menoj.

„Tam, tam, moj sin! na rajski trati,“
Navdušeno je rekla mati,
„Tam gor je večno-srečni raj,
Je naša prava domovina;
Kako preserčno tebe — sina
Želim dobiti tam nazaj!“

Je bil večer, oj lep spomladni,
Večer na klopi z mamó zadnji,
Ki mi v spominu večnem bo.
Ko sva molitvice končala,
Smehljaje mi je lahko djala:
„Moj dragi sinek, glej v nebo!“

„Že kmalo te bom zapustila,“
Je lahko še mi govorila,
„Al ne žaluj, preljubi sin!
Zaupam tje nad zvezde priti,
Pri Jezusu zaté prositi,
Da kmalo z mano te zedin.“

„Oj glej, kakó v presvitli slavi
Se lesketajo po postavi
Neskončnega zvezdice tam;
Ak večno češ doseči slavo,
Spolnuj zveató tud ti postavo,
Ki dal jo večni Stvarnik nam.“

Zalile so jo zdaj solzice, —
Jokaje sklenem jest ročice,
Zamaknjen gledam zvezde, njo...
Kar takrat serce je čutilo,
Nikdar ne bode pozabilo,
Dokler mi v persih bo živo.

„Nad zvezdami še daleč gori
Pripravljeni so rajski dvori,
Za bogoljubne, njim Gospod
Dobrotljivi jih je ustvaril,
Katere v last jim bo podaril,
Ko bo poklical jih od tod.

In res, — občutil kmal sem zgubo, —
Je grob zagernil mamó ljubo,
Ostal sem zapušén otrok. —
Na zadnji pa večer spominja
In up presladki v serci vtrinja
Mi vedno zvezdnati obok. —

Radoslav.

Vera in njeni nasprotniki.

Knjiga, ktero je spisal v italijanskem jeziku o. Se-condo Franco iz reda Jezusovega, je že v nektere je-zike prestavljena, naj tudi jaz nektere odstavke iz mno-gih spisov njegovih te verste podám Slovencem v do-maćem jeziku. Naj bolj pripravi se mi zdijo spisi o veri. Stavkov, ktere nasprotniki naši terdijo, ne ovrača omenjeni spisatelj z izreki sv. pisma, tudi ne z dokazi ss. cerkvenih očetov, temveč skuša zdravo pamet na to napeljati, da mora tudi nasprotnik priterditi naposled resnico, ktero terdi sv. kat. cerkev, če ne, se zoper lo-giko pregreši. In dostikrat táko dokazovanje večí in boljši nasledke ima memo vsacega družega. Poskusimo precej nektere take stavke ovreči.

I.

„Homines in cujusvis religionis cultu viam aeternae salutis reperire aeternamque salutem assequi possunt.“
To je: „Ljudje zamorejo v spolnovanji vsakoršne vere pot večnega zveličanja najti in večno zveličanje doseči.“
Tako se glasi stavek, kterege so 8. dec. 1864. leta sv. oče Pij IX v znani okrožnici kot zopervernega zavergli. In da so imeli prav, hočemo se prepričati, ako naslednje tri lažnjive misli naših nasprotnikov prevdarimo in overžemo.

Nasprotniki pravijo:

1. Vsaka vera je dobra.
2. Spoštujem vsako vero.
3. Ali morajo vsi, ki drugač mislijo, ka-kor mi, v pekel priti?

Stavek „vsaka vera je dobra“ obsega v sebi in daje dovoljenje največe hudobije storiti; kaj namreč to če reči? To če reči, da je vsaka baža malikovanja, vsaka zmota oziroma na Boga ravno tako dobra reč, kakor če človek Boga naj spodobniše časti in moli. Tudi judovska, muhamedanska, bramanska vera, vera Irokezov in drugih divjakov, ki Kristusa tajé in se pred Muha-meda, Budda ali pred druge malike na tla mečejo, tudi to so vere. Če je tedaj vsako bogočastje dobro, potem se zamore reči, da je zmota in resnica, Božja čast in bogokletsvo, spoznanje in nespoznanje njegovo vse eno, more se reči, da je vse eno, ali Boga častim ali pa sa-tana. Kaj si pa zamore človek še bolj nespametnega misliti? —

Zakaj pa je Bog v stari zavezi tako pogostokrat in tako oestro prepovedoval malikovanje; zakaj je ti-stim, ki bi malikovali, s takimi kaznimi grozil; zakaj je malikovavce tako strašno kaznoval; zakaj je cele na-rode zarad malikovanja pokončal; zakaj je svoje izvo-ljeno ljudstvo tako skerbno varoval pred zapeljivimi ma-likovavci? Ti modrijani pa so kar naglo spazili, da je vsaka vera dobra, in da je vse eno!

Judovsko ljudstvo je imelo vero, preden je Jezus Kristus na zemljo prišel, in sicer pravo vero, ker spoznali so le enega pravega Boga in eno pravo vero. Častili so ga s svetimi obredi, ktere je bil Bog sam razodel in zapovedal. Če je vsaka vera dobra, zakaj je potem Kristus se včlovečil, nekoliko judovskega verstva spremenil in nekaj odpravil, če je Bogu vse enako, potem ni vzroka za tako spremembo?

Pa poreče kdo, da je vsaka tista vera dobra, ki Jezusa Kristusa spozná. Ali tudi ta stavek ni nič manj brezbožen in nespameten. Tudi njega so sv. oče v zgoraj omenjeni okrožnici zaverгли. Zaverženi 17. stavek se glasi: „Saltem bene sperandum est de aeterna illorum omnium salute, qui in vera Christi Ecclesia nequaquam versantur.“ To je: „Vsaj se smé dobro upati večno zveličanje vsih tistih, ki nikakor v pravi Kristusovi cerkvi ne bivajo. In 18. tako-le: „Protestantismus non aliud est, quam diversa ejusdem christianae religionis forma, in qua aequae ac in Ecclesia catholica Deo placere datum est.“ To je: „Protestantizem ni nič drugega, kot različna oblika „ravno tiste kerščanske vere, v kateri je dano ravno tako kakor v katoliški cerkvi Bogu dopasti.“

Komu je neznan, da so protestanške sekte v tisoč in tisoč kosov razkosane? Vero, ktero so spočetka s tako gorečnostjo oznanovali, zdaj zametujejo; kar Luterani za resnico imajo, tega Kalvini nočejo priznavati, to zametujejo Šotci. Kar je Šotcem po volji, to napadajo Angličani, in kar ti zopet verujejo, jim očitajo disidenti itd. Vsaka mala občina te verste ima tedaj svojo vero, ktera jim je danes dobra, jutri je že stara, in po juternjem jo premenijo. Iz tega izvira, da nekteri kako resnico kot razodeto verujejo, drugi se zanjo še ne zmenijo. To vse je res tako.

Kaj se to pravi, ako se reče „vse vere so enako dobre?“ To hoče toliko reči, kakor bi djal je in ni vse eno. Po tacih mislih bilo bi vse eno, ako kot katoličan molim naj svetejši Zakrament, ali pa če s Kalvinom terdim, da malikujem, ako to storim. Vse eno bi bilo, ako kot katoličan verujem, da so mi v zakramentu sv. pokore grehi odpuščeni, ako storim vse, kar sv. cerkev veléva, -- ali pa če se z anglikani taki naredbi posmehujem. Vse eno bi bilo, Jezusa Kristusa kot pravega božjega Sina moliti, kakor mi katoličani delamo, ali pa s socinijani ga za navadno stvar imeti. Pa kaj imajo vse te in enake terditve v sebi? Naj ostudniše zasramovanje Jezusa Kristusa, kajti v resnici s tem pokazati hočejo, da ali Kristus ni s svojim razodenjem razodel, kar moramo verovati in spolnovati, ali pa če je razodel, ni znal ljudém razumljivega se storiti, ali da mu je vse eno, kar njegovi verniki storijo in verujejo.

Kako razžaljivo je to za Jezusa Kristusa, kako brezbožno je samo na sebi, zamore se že iz tega spoznati, ker je Jezus veliko skerb imel nas v resnici podučiti. Edinorojeni Sin Božji je prestopil strašen prepad, ki je bil med Bogom in med nami, se je včlovečil, resnico učil na svetu, vstanovil svojo cerkev, jo povzdignil za varhinjo svoje vere, ji dal svojega Duha, ji obljubil pri nji ostati do konca sveta, da se ne bo nikdar zmotila. Božji Sin pošlje svoje aposteljne po vsem svetu, da oznanujejo nebeske resnice, ktere je on učil, da jim moč čudeže delati, njihove čednosti se odlikujejo in naposled dajo svojo kri v spričevanje. Ko je tedaj Jezus toliko storil, da vsi ljudje njegov nauk sprejeti zamorejo, se pokažejo ti novi ljudje in hočejo vediti, da Jezusu ni nič mar, naj ima že človek to ali to vero! Ali se ne pravi to z Božjim razodenjem še več kot norčevati?

Ko so se z Jezusom norčevali, začno še iz cele cerkve se norca delati, napravljajo svojo prižnico proti ej, ktero je sv. cerkev postavila, in učijo ravno na-

sprotno, kar sv. cerkev uči! Pa zakaj ne? Če je vsaka vera dobra, ni potem nobenega krivoverstva več, in vender ga sv. apostelj Pavel stavi zraven umora in prešestva (Gal. 5, 20. 21), zahteva, da verniki krivoverstvo zaveržejo, ter zagotavlja, da krivoverci ne bodo deleža imeli v večnem nebeškem kraljestvu. Če je vsaka vera dobra, potem sv. Janez ni prav imel, ker je zapovedal, da se krivoverec ne smé v hišo vzeti (2. Jan. 9, 10), kakor tudi, ko ni hotel v kopel se podati, v kateri je glavar krivoverca Cerint (Cerinthus) bil, kar sv. Irenej pripoveduje. Če je vsaka vera dobra, so smešne opominjevanja in priporočbe aposteljne, da naj se podlaga vere ohrani neoskrunjena, in prazna je vsa skerb sv. cerkve, ki čuje nad tem, da se verniki pred zmoto v veri obvarujejo. Če je vsaka vera dobra, bila so zastonj vsa cerkvena zbirališča in zastonj vsi boji, ki jih je vojskovala sv. cerkev zoper krivoverce od pravega njenega obstanka pa do današnjega dne. Če je vsaka vera dobra, bili so vsi škofje in mašniki, ki so se bojevali zoper arijance, nestorijance in razkolnike, neumni, da so se dajali raji v ječe zapreti in so še celo smert raji preterpeli, kot pa da bi bili le za las od katoliške vere odstopili.

Je kaj tacega verjetno? Če je vsaka vera dobra, ni samo čutje nad tem, kaj se uči, brezkoristno, temveč tudi vstanovljenje cerkve, pomoč sv. Duha, z eno besedo, vse delo Jezusa Kristusa je zastonj, kajti tudi pred njegovim prihodom so bile vere na svetu. Konečno še, če je vsaka vera dobra, je tudi protestanška pridiga odveč, nekoristno vse govorjenje nevernikov, ker čemú se toliko ubijajo, naj postanejo katoliki protestanti, in protestanti katoličani, ali pa oboji brezbožneži ali kaj enacega, sej je vse eno, ta ali ta vera, eni nič ne zgubijo in drugi nič ne pridobijo!

Vsakdo lahko iz tega razvidi, kako neslano je tako govorjenje in celo zdravo pamet razžaljivo. Le kak neumnež zamore v svoji domišljiji terditi, da so se ljudje zmotili, ko so se toliko poganjali za pravo vero in pri vsaki priložnosti očitno spričevali, kako vero imajo. Ker je pa le ena resnica mogoča, ker je Jezus Kristus le eno razodenje na svet prinesel, in ker je le to resnica, kar je on razodel, mora se priterditi, da je le ena sama dobra vera mogoča. (Dalje nasl.)

Dve ali tri zoper lažnjive preroke današnjih časov.

Zveličar na Oljski gori je dal učencem dvojno orožje zoper duhovne sovražnike, namreč: čujte, molite! Naj spregovorim nektare besede o prvem teh orožij, zoper koga in kaj nam je namreč posebno čuti.

Čujte zoper zapeljivce današnjih časov, katerih sem ter tje vse mergoli kakor gosenic spomladi. Njih znamenje je to, da vlečejo sploh zoper Cerkev, pa v mnogoterih podobah. In veliko jih je, kateri vedó, kaj delajo, še veliko več pa, kateri ne vedó, kaj delajo, ker le družih laži pobirajo in trosijo. Pravilo to-le zná dobro služiti v marsikterih okolišinah: Ne verjemite nikomur nič, kadar vam začne kdo o veri, papežu itd. kaj praviti ali pisariti, ki je sam nejevernik ali pa zanikarnež. Kaj neki vas hoče taki učiti, ki sam ves mergoli v pregrehah in zmotah? Čujte pa tudi pri tacih, ki se za dobre štejejo, ker velikrat so zapeljani od družih in trosijo silovite zmote, ki jih terdijo s hudo termo. Marsikteri se védejo kakor nekaki modrijani, pa so le zbledeni reveži, ki imajo morebiti dobro voljo, pa zmešane možgane in puhlo vednost, in torej z veliko terdoyratnostjo zmoto terdijo in zagovarjajo.

Čujte zoper sovražnike in obrekovavce papeža. Pripravlja se vesoljni cerkveni zbor, ko ima katoliška Cerkev novo slavo in svitlobo zadobiti, in

bliža se petdesetletnica ali zlata maša sv. Očeta Pija IX, ko se bo vesoljni svet veselil in se veseli že zdaj; torej so sovražniki katoliškega imena vsi na nogah, išejo nasprotovati in slavo sv. Cerkve zatemniti. Kristus je rekel: „Kdor ni z menoj, je zoper mene, in kdor ne zbira z menoj, on raztresa.“ Kar velja od nevidnega, to gotovo velja tudi od vidnega poglavarja sv. Cerkve. Zdjaj nobeden ne more rok križem držati: kdor ni s Pijem IX, on je zoper njega, in kdor z njim ne zbira moči zoper verske sovražnike, jo raztresa, ker molči in dopusti, da se Cerkev in vera žali in se ji škoda godi. Čujte torej zoper tiste, kateri pod mnogimi izgovori kriče zoper vernike, ki sv. Očetu v njih stiskah pomoč skazujejo. Oni pravijo postavim: Nikar se ne pečajte za deželo papežovo, za njih vojake itd., sej je Kristus rekel: „moje kraljestvo ni tega sveta.“ Toda, če je Kristus rekel, moje kraljestvo ni tega sveta, pa ni rekel: „moje kraljestvo ni na tem svetu,“ on ni rekel, da njegova Cerkev ne sme tega imeti, kar mora biti za vsakdanje potrebe, za njeno ohranjenje, povečevanje in razširjanje. Če velja to od papeža, da jim nič ni treba, mora veljati tudi od škofov in duhovnih pastirjev: vzemite in poberite tedaj vsem duhovnim pastirjem njih stanovanja, verte ali drugo posestvo, in oni naj gredó v oblake stanovat in od megle naj živé, vi pa sami ostanite in oskerbujejo naj vaše dušne potrebe lažnjivi preroki v ovčjih oblačilih, kateri vas motijo in zapeljujejo.

Pravijo vam: „Nikar za papeža denarja ne dajajte, oni imajo dosti denarja.“ Od kod neki? To se glasi ravno tako, kakor da bi kdo rekel: Nikar kmetu nič ne dajajte, on vsega dosti ima, česiravno so ga razbojniki ravnokar oropali in mu veči del pobrali, kar je imel. Z nič ni nič, in se ne more nič opraviti. Sovražniki to vedó in bi radi sv. Očeta v Rimu izstradali, da bi ne mogli dolžnosti do vernikov, podložnikov itd. spolnovati, kateri bi postali nezadovoljni, se spuntali, ter bi potlej ložej vzeli papežu Rim, ki je že od nekad sedež namestnika Kristusovega. Se vé, da Cerkve same s tem ne morejo z zemlje spraviti, nji je zagotovljen obstoj do konca svetá; pa škoda bi bila vendar velika za vse katoličanstvo in keršanstvo, dosti bi jih postalo maloserčnih, Rimljani, zdaj dobri, bi postali kakor je velik del družih Italijanov, veliko bi jih utegnilo odpasti, toliko lepih cerkev v Rimu bi kmali jeli v kasarne in kdo vé v kaj spreminjati, v šole pridejo odpadniki ter gorjé mladini! Bodo mar otroci očeta v tacih okolišinah brez pomoči pustili in namesto tega še s hudovoljnimi sovražniki vred zoper nje godernjali in rogovili? Spolnujejo se v nekem pomenu besede: „Udaril bom pastirja, in ovce čede se bodo razkropile?“ Hočete tudi vi biti med razkropljenimi ovčicami, ker je že družih toliko nezvestih, ki so k sovražnikom pobegnile? Ostanite z namestnikom Kristusovim zbrane ovčice, molite z njim vred in tolažite jih v njih dušnih in telesnih težavah, ker oni so zdaj s Kristusom na Oljski gori, in kdo vé, če jih ne bodo celo na Kalvarijo vlekli? Nikar ne poslušajte zapeljivcev, ki vaše serce hočejo od namestnika Kristusovega odločiti!

Ne verjemite lažnjivim prerokom, ki dražijo zoper cerkvene posesti, in vpijejo zoper zunanjo lepoto katoliške Cerkve in kdo vé, kakošno bogastvo, ter se vedno sklicujejo na ubožnost Kristusovo, na revšino prvih kristjanov, na njih Božjo službo pod zemljó v katakombah. S tem kričem se pa gotovo ne bode opravičilo to, da n. pr. po Laškem, Španjolskem cerkve ropajo in še celo ravno taki, ki so posebno dolžni pravico terdití, varovati in braniti. Vsak previdni vé, da to ni liberalstvo, ampak tatinstvo in tolovajstvo. Taki ne mislijo na pravico Božjo, akoravno jim že pamet priča, da „ta-

tovi in razbojniki ne bojo nebeškega kraljestva posedli,“ kar apostelj učí. Nikakor tedaj ni Božja volja, da bi mógli verniki svoje cerkve dati za kako plesiše, kazališe itd., sami pa se z Božjo službo verniti po zgledu prvih kristjanov v kako podzemeljsko jamo! Res je, da so imeli prvi kristjani Božjo službo pod zemljo, pa le dotlej, dokler je bilo preganjanje; berž pa ko ni bilo več trinogov, so se jele povzdigovati naj lepši in naj častitljivi Božje hiše, kakoršne še zdaj kažejo, ali je v kaki deželi olika ali barbarstvo. Je mar zunanja lepota in veličastvo katoliške Cerkve Bogu zoperno? To bode terdil le nevednež ali hudobnež, pametni človek pa ne. Čimu je pa Bog sam ukazal že v stari zavezi predrag in veličasten tempelj zidati, da ga ni bilo njemu enako častitljivega poslopja na zemlji, in čimu se je Zveličar pozneje zjokal, ko je vedil, kako bo razdjan ta zali tempelj? In kdor se spotikuje nad tem, da ima cerkev kaj posestva, naj pomni, da je bil Bog za Levijev duhovski rod posebno lastino zemlje odmenil. Tudi aposteljni z božjim Zveličarjem so imeli svojo denarnico za potrebe, iz ktere pa, se vé, je Iškarjot kradel, in tacih iškarjotov je veliko še dandanašnji. Ako se komu čudno zdi, da se darovi za sv. Očeta zbirajo, je dobro pomniti, da tudi sv. Pavel na svojem aposteljstvu je zbiral darove za ubožne vernike v Jeruzalemu, in o mnogoterih časih so verni katoličani dajali mile darove za vesoljnega očeta keršanstva, kadar so bili v veliki sili. Čujte tedaj in se ne dajte motiti, kadar vam gerdi ljudje hudo govore zoper cerkveno posestvo in veličastvo, ali kadar vam hočejo serce odverniti od namestnika Kristusovega, in bodite prepričani, da Kristusa zaničuje, kdor njegovega namestnika zaničuje.

Čujte in varni bodite, kadar vam hočejo sovražniki ljubezen in spoštovanje do duhovstva iz serca vzeti, ali pa zaupanje do njih. Nočem o tem obširno pisati, rečem samo toliko, da tako djanje je prva stopnja v nejevero.

Čujte zoper tiste, ki govore proti katoliški veri in druge vere hvalijo, ali pravijo, da je vsaka vera dobra. Ne bom veliko o tem pisaril, temuč le nekatere primere, iz katerih vsak pameten človek lahko posname, kako neumno in silno brezbožno je tako govorjenje.

Katoličan veruje in pravi: Kristus je v podobi kruha in vina pri sv. maši živ pričujoč; mnogi krivoverci to tajijo: tedaj je to oboje res in dobro? Kdo je tako priprost, da bo to terdil? — Kristjan pravi: Kristus je Sin Božji, Bog in človek, véliki mašnik in prerok; turk pravi: o kaj še! Mohamed je véliki prerok: imata mar oba prav, kristjan in turk? ste obe veri dobri? se v obeh more zveličati?! — Katoličan pravi: Papež je Jezusov namestnik na zemlji, kdor ga za tacega ne spozná, se loči od matere katoliške Cerkve in ne more zveličan biti; Luter Martin pa je djal; Papež je antikrist: je mar to oboje prav in dobro ter Bogu dopadljivo in zveličavno? Menite kali, da se nam meša in bomo vam verjeli take vertoglavnosti? — Katoličan pravi in veruje: Od solnčnega vzhoda do zahoda se daruje Bogú čisti dar — Jezus Kristus nebeškemu Očetu za ubogo človeštvo; malikovavec pa terdi: O ne tako; temuč da boga potolažiš, moraš zaklati ali sežgati svojega sina, svojo hčer, svojega sovražnika itd. in ga moraš darovati! Kaj ne, to je oboje dobro, Bogú ljubo, oboje te bo enako k zveličanju pripeljalo! Ali nisi pameti zapravit? — Kristjan pravi: Bog je sam od sebe neskončno popolnoma Bitje, stvarnik vsih rečí, ki prebiva v nedosegljivi luči itd.; Perzijan pa pravi: Ogenj je bog, — Babilonec: kača je bog, — Rimljan: prešestnik Jupiter je bog, tat: Merkur je bog, — Venera nečistnica je boginja; — Egipčan nekđaj: pes je bog, mačka je bog, krava je bog, tele je bog, česen in čebulja je bog! . . . Tedaj take gnjusobe so ravno tako

dobro in resnično, kakor od večnega Boga razodeta in od začetka pa dozda zmiraj s čudeži poterjevana resnica — to je vse eno, kaj ne, oboje te bode enako zveličalo? Čakaj malo! Najberže jo je sv. Duh bolje zadel, rekoč: „Kdor ne bo veroval, bo pogubljen,“ — pa sv. Atanazij, véliki cerkveni učenik, v svojem prelepem veroizpovedanji, ki se prične z besedami: Quicumque vult salvus esse: ante omnia opus est, ut teneat Catholicam fidem. Kdor koli želi zveličan biti, mu je pred vsem drugim potrebna katoliška vera.“ —

Iskrice slovenske.

IV.

„In ko smo mi — Slovani — pozneje poslali po naša apostola, sv. brata Cirila in Metoda, da nas v našem jeziku v Kristusovi veri ljubezni podučita, in ko sta ta dva sveta moža nas z bizantinsko vodo kerstila itd.“ (Slov. Nar. l. 89–91).

Naša apostola, prava blagovestnika slovanska, sta sv. Ciril in Metod. Letos 14. febr. je bilo 1000 let, kar je v Rimu umerl sv. Ciril. Po mnogih krajih, vzlasti moravskih, so slovesno obhajali le-tá spomin. Sv. Metod pa je umerl, kakor nam sploh kažejo povéstniki, 6. aprila l. 885 na Velehradu. V naši vladikovini se obhaja njun god skupaj 9. marca, po nekterih družih slovanskih krajih pa so pred nekaj leti s posebnim privoljenjem iz Rima predstavili praznik sv. Cirila in Metoda na prijetniši čas ter ga slavijo mesca julija od 5.—12. dostojniše, kakor se to more goditi v 40danskem postu. Pač bi ne bilo napak, ko bi se v tem zedinili vsi. Kako lepo in pomenljivo bi se pri nas koj za tema praznoval god ss. Hermagora in Fortunata od 12.—19. julija!

Kar je vstanovljena med Slovenci družba ss. Cirila in Metoda, in vzlasti, kar smo l. 1863 praznovali tisučnico njunega prihoda med Slovence, se že tudi pri nas tu in tam nekoliko slovesniše obhaja njun god. Obhajajo ga posebno družniki bratovski, in kakor molijo ti vse leto dan na dan, molijo in darujejo vzlasti sedaj o bratovskem godu, in ne brez vspeha. Ranjki Slomšek so nam o tej priliki vsako leto poslali kako pismo (škoda, da se to več ne godi!), ktero je bilo na čast blagovestnikoma ter v tolažbo in spodbudo vsem tistim, kateri sercema želijo, da bi Slovani vsi — bratje po rodu — bili skoraj tudi bratje po veri, da bi v enem hlevu imeli skoraj vsi enega pastirja. Na to naj merijo naše molitve in daritve posebno letos, kedar je tisučnica smerti Cirilove, in kedar se ima ravno ondi, kjer je umerl sv. Ciril, obhajati letos občni cerkveni zbor tudi v ta namen, da bi se razkolniki spravili spet s pravo katoliško cerkvijo, in to v god preblažene Device Marije, ktero vzhodnji Slovani tolikanj lepo častijo, in to pod ljubeznjivim sv. Očetom Pijem IX, kateri si ves čas svojega cerkvenega vladarstva o tem veliko prizadevajo, in so z ozirom na prihodnji zbor odmenili posebnega poslanca Talbota iz Malahida, ki naj bi v Carigradu, med Armenci, in sploh po Jutrovem preiskoval, kako bi se ločeni bratje skleniti mogli spet v veri in v bogočastji, združeni v pravi sv. katoliški cerkvi (Cf. po Le Monde — Hlas).

Kedar sta učila Slovence ss. Ciril in Metod, smo bili bratje po rodu tudi še bratje po veri. Koliko sta se trudila ravno ta sveta moža, da bi pripeljala Slované vse v pravo sv. cerkev, in kako iskreno so ji podpirali tedaj ravno poglavarji rimske cerkve! Ali — nastala je razkolnija gerska, in pozneje tudi slovanska, in danes je izmed 80 milijonov Slovanov kacic 55 milijonov še v razkolništvu! Te pravi cerkvi spet pridobiti in podreti nesrečno steno, ki loči nas Slované v

veri in cerkvi, bodi na prošnjo ss. Cirila in Metoda tudi naše prizadevanje!

Slovenski sta učila sv. Ciril in Metod naše prednike, in s tem sta se jim tudi posebno prikupila. Donela jima je slava krog in krog. Prišla sta, da jih v Kristusovi veri ljubezni podučita. Bila je Kristusova vera med njimi že razširjena, bili so že keršeni, kakor piše na priliko Nestor, kar so slovenski knezi tedaj tudi sporočili v Carigrad. Uterdila sta potem keršanstvo pri njih, ter pregnala poganstvo do čistega. Da pa more kje vladati prava ljubezen, je treba, da izhaja iz prave vere. Vera, upanje, ljubezen — to so tri sestre; kjer je ena, so vse tri, kjer le ene ni, ni — nobene. Hočemo torej da prava ljubezen vlada med nami Slovani, treba je, da se zedinimo prej v pravi veri. Pravo sveto vero sta učila in uterjevala naša blagovestnika. To so jima poterdili sami rimski papeži, pred katerimi sta se skazovala in opravičila, in kateri so branili pozneje in povzdigovali posebno Metoda. Oba — Ciril in Metod — sta svetnika sv. katoliške cerkve.

V veliki časti sta tudi v jutrovske cerkvi, pri vzhodnjih Slovanih, in sedanji čas celó tako, da bi nam ji radi popolnoma vzeli, češ, da sta že takrat bila vzhodnje cerkve. In na to merijo menda besede: „ko sta ta dva sveta moža nas z bizantinsko vodo kerstila.“ Tako na pr. piše Lavrovský, da sta kakor pravoslavna propovednika bila pri zapadnih Slovanih. Temu nasprot govori rimska cerkev, priča cerkvena zgodovina, dokazujejo slovanski pisatelji p. Bílý, Račký in dr. — Tako se A. C. Knezov v knjigi o teh dveh ravnopostolnih svetnikih in prosvetiteljih slovanskih l. 1866 sklicuje na to, da je Metod l. 881 bil v Carigradu, kjer sta ga car Bazilij in patriarh Focij s posebno častjo sprejela; ali pripoveduje tudi, da ni ondi ostal, marveč šel k svoji čedi nazaj ter verno delal pri nji do smerti. Kako je vzhodnja cerkev tedaj še umeti, je znano. Pravoslavne, kakor jo zdaj imenujejo, takrat med Slovani še ni bilo. In kdo bi mogel dvomiti o verni vdanosti kat. škofa sv. Metoda, vzlasti pa sv. Cirila do rimsko-katoliške cerkve? —

Ruski slepec Grigorij Širjajev piše v svojem kratkem privétstvi (prijaznem ali priserčnem ogovoru), ki ga je po tisučnici slovanski l. 1864 dal do bližnjih edinoplemenih Slovanov, str. 14.: „Nadjati se smemo, upovaje na blagost Božjo, da, kakor je pervozvani Gospodom (ali po Gospodu) ap. Andrej pripeljal k Kristusu brata svojega Petra, tako bode tudi Cerkev, po pervopoklicanem apostolu osnovana (t. j. ruska), pripeljala odtujivšo se od nje, posebno po nepravilni veri v ap. Petra, sestro svojo — k pravoverju Kristusovemu. — Oni želijo zedinjenja z nami; a mi tudi molimo, da bi se zedinili vsi itd.“

Vidite, katoliški Slovenci! uni — razkolniški Slovani — molijo, da bi mi v veri zedinili se z njimi, mi pa — katoličani — prosimo, da bi uni zedinili se z nami. Nas vabijo oni, one vabimo mi. Očitno je, da se budi ljubezen med nami Slovani. Prava ljubezen pa more vladati le ondi, kjer vlada prava vera. V tej pa se nam je zediniti. Vera pa je dar Božji. Tega prosimo! In reči smém v imenu vseh katoliških Slovencev na one besede ruskemu slepcu Širjajevu: Kadar je pervopoklicani sv. Andrej k Gospodu pripeljal brata svojega, le-ta še ni bil Peter; bil je le Simon. Ko ga je Jezus pervokrat vidil, mu je rekel: „Ti si Simon, Jonov Sin; ti boš imenovan Kefa, t. j. Peter“ (Jan. 1, 42). Po tem še le, kedar ga je bil sprejel za svojega učenca, in je učil množico že z njegovega čolna itd. itd., in je Simon pri Cezareji Filipovi Sinu človekovemu vero svojo očitno spoznal: „Ti si Kristus, Sin živega Boga“: tedaj še

le reče Kristus: Ti si Peter (skala, skalar), in na to skalo bom zidal svojo cerkev, . . in tebi bom dal ključne nebeškega kraljestva . . . In še le po tem, kedar je bil vstali Jezus Petra svojega poskusil tudi v ljubezni, ktera se izhaja iz prave vere: „Simon Jonov! me ljubiš bolj kakor tile?“ — tedaj še le mu reče: „Pasi moje jagnjeta, pasi moje ovce!“ (Jan. 21, 15—17).

Tako je postavil Jezus sam Simona pozneje za Petra, in to je spoznal tudi brat njegov, sv. Andrej. In kakor je sv. Andrej pozneje spoznal in častil brata svojega, sv. Petra, za poglavarja prave sv. cerkve in namestnika Kristusovega: tako — prosimo —, da spoznajo na prošnjo sv. Andreja in ss. Cirila in Metoda skoraj tudi vzhodnji ločeni Slovani pravo sv. cerkev katoliško in za njenega vidnega poglavarja ter namestnika Kristusovega rimskega papeža, Pija IX, čegar zlata maša 11. aprila in občni zbor 8. decembra naj pospešuje slavo Bogu po višavah in na zemlji mir ljudem, kateri so blage volje!

J. Mn.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Iz pisma mil. gosp. Ignacija Mrak-a od 9. svečana t. l. do p. n. gosp. kanonika dr. M. Leben-a, njih sošolca, smo zvedili prav veselih novic. 11. grud. lanskega leta so dobili gospod Mrak od vikšega škofa naznailo, da so za škofa odmenjeni, — pa še le po tretjem nadškofovem pismu so sklenili škofovsko butaro sprejeti. Bili so torej 7. sveč. t. j. v nedeljo Kvinkvagezimo od vikšega škofa J. B. Purcell-a v Cincinatu posvečeni. Asistirala sta pri tej slovesnosti mil. škofa iz Detroit-a in Milwaukee-a. Bili so pričujoči tudi mnogi avstrijski duhovni; dr. Salzmann, vodja semeniša milwaukeeskega; dr. Pabish, vodja sem. v Cincinatu; čč. oo. frančiškani iz tirolske okrajine. Še posebno veselo za njih rojake pa je tudi to, da novi škof upajo poleti, gredé v Rim na vesoljni zbor, priti na Kranjsko, in o tej priliki želé pridobiti kaj duhovnov ali študentov, kateri bi bili voljni z njimi iti.

— **Kranjski dež. odbor** je bil od deželnega predsedstva opomnjen, da naj odmeni dva svojih udov, ki naj se vdeležujeta začasnega deželnega sveta, kakor je ukazal kultus-minister z naredbo od 10. sveč. Deželni odbor pa je z večino glasov v seji 27. sveč. sklenil, da bode pri skupnem ministerstvu zoper omenjeni ministrov ukaz protestiral in da se vsakteremu sodelu v tej reči odpove.

Z Dolenskega. (Konec.) Bodi mi dovoljeno le iz enega letošnjih govorov nekoliko omeniti o začetku pustne pobožnosti. Začela se je ta pobožnost pred 300 leti na Laškem in se je kmalo potem razširila tudi po Francoskem.

Pustne dni so bili prišli v Loreto pohujšljivi igralci, ktere si je neki tamkejšen redovnik prizadjal odverniti; zato izprosi pri škofu privoljenja tiste dni očitne molitve opravljati v svoji cerkvi, izpostavi Zveličarjevo podobo med lučicami na altar, okinča cerkev, pridigova po trikrat na dan, — in pomagalo je: ljudje so popustili igralce in se šli radovat v Božjo hišo. Papež Klemen XIII so podelili popolnoma odpustke tistim, ki po vredni prejemi zakramentov sv. pokore in presv. Reš. Telesa te dni izpostavljeno sv. Reš. Telo molijo; odpustek se zamore tudi dušam v vicah v prid obrniti; drugim pak so za vsakratno obiskanje podelili 10 lét od-

pustkov in 10 štiridesetdnevek ali kvadragen. O koristi te pobožnosti se je še več slišalo tudi v zgledih. Kako srečni, mislimo si, so Rimljani, ki imajo v večnem svojem mestu v eni ali drugi cerkvi sv. R. Telo izpostavljeno v 40urno molitev, v spomin tistih 40 ur, ko je presv. Telo našega Zveličarja v grcbu počivalo! Tako izpolni v Rimu ta 40urnica vse leto; torej je v večnem mestu večna 40urna molitev sv. Telesa.

V Novem mestu na Dolenskem je tudi te dni vsako leto 40urna ta molitev pri čč. oo. frančiškanih vže mnogo lét in pa prav slovesna. Po trije govori so na dan, častiti očetje v cerkveni obleki se verstijo uro za uro pred altarjem očitno v molitvi, v saboto so vže ob dveh slovesne večernice z blagoslovoma, ob 5 pa litanije, v nedeljo in torek latinsko pete litanije; v torek po litanijah je procesija s sv. Reš. Telesom in pri zahvalni pesmi pridejo vsi čč. oo. frančiškani v roketih iz samostana pred altar z gorečimi svečami v rokah, kakor pri kacem sv. misijonu, kadar je pridiga o sv. Rešnjem Telesu. V Sodrašici se pa vže mnogo lét sv. Telo izpostavlja pustni četertek, kamor tudi premnogo ljudi prihaja.

V Postojni je verli rojak gr. dr. Bučar umerl za mertudom. Bog mu daj dobro! —

Iz Vertovina (na Ipavskem). Silna žalost me je obšla, ko sem čital v sedmem listu „Zg. Danice“ smert svojega ranjcega brata Janeza Štibjela, misijonarja v pitsburški škofiji v Ameriki; pa potolažil me je vender osmi list, v katerem sem bral slavni spreved, s katerim so ga v krilo matere zemlje izročili; zatoraj naj mi bode dovoljeno izreči serčno zahvalo duhovščini, belo oblečenim amerikanskim deklicam, pevcem, lovskim rogovom in trobentam in sploh vsemu slavnemu občinstvu, ktero se je spreveda vdeležilo.*) Ant. Štibjel.

V Celji je za poslanca izvoljen domorodni kandidat Žuža.

Iz Maribora, 1. sušca. A. Preden to poročilo v „Danici“ beli dan zagleda, bode že ves slovenski in morebiti tudi nemški svet zvedel, da je tukaj 27. svečana kandidat nemške stranke proti slovenskemu kandidatu zmagal; — zmagal s 113 glasovi, kakor vsa košata „Marb. Zeitg.“ razgláša, potem ko je sedemdeset slovenskih volilcev s protestom zoper enostranost gosposke pri sostavljanju volilnega odbora odšlo, kakor piše „Narod“ precej popoldne po volitvi. — „Ker je bil v volilnem prostoru“ — piše dalje „Nar.“ — in še bolj zunaj strašen terorizem (več Slovencev je bilo dejansko uapadenih in izpehanih iz dvorišča), ustrašili so se tudi ostali menj značajni slovenski volilci in volil se je potem nemški kandidat.“ — „Manj značajni slovenski volilci,“ — to je pravi ključ do skrivnosti, zakaj da se je Slovincem vsilil nasprotni kandidat. Poterjuje tudi Vaš poročevalec, da je bil že dolgo poprej, posebno pa kratko pred volitvijo na dvorišču strašan pritisk od nemške strani. Očitno je bilo, da je mestna gosposka, da si tudi se nje ta volitev nikakor dotikala ni, vendar vso reč v svoje roke vzela. Zatoraj so morali žandarji in mestni policaji vsacega naravnoč zgrabiti, ki se je glasno za slovenskega kandidata potegoval. Posebno ostro se je gledalo na duhovne, ki so bili na dvorišču pri volilcih, tudi pošteno psovani. Res je tudi, da je komisar, imenováje odbornike v volilni odbor na glas nemški stranki priterkoval. Vse to in še marsiktera druga nerednost je res se godila; pa vendar prava uganka Slovincem nepovoljne volitve je: „da so se ustrašili tudi ostali menj značajni slovenski

*) Prosim Vas, ako bi se mogla pridjati prošnja, da bi nam kak domoljub vse njegove čine v Ameriki zapisal, ker naše ljudstvo bi rado vedilo, kako se mu je v Ameriki godilo. J. P.—c.

volilci.“ Da bi bilo več značaja pri naših ljudeh, bi ne bili volilci že v šent-Lenartu pismeno svojih imen, na pritiskovanje tamošnjih vradnikov, pričujočemu nemškemu kandidatu dali; bi ne bili okoli Maribora, posebno pa v Kamci, kjer nemški kandidat stanuje, skoraj vsi zá-nj se odločili; bi ne bili terpeli, da se pred volitvijo slovenski govorniki strahujejo, zasramujejo, pehajo; nemški pa na vse usta razsajajo in svojega kandidata naprej rivajo. — Da, značajnosti, zavednosti našim manjka; to je edini vzrok propada. To spoznati in po tem spoznanju naprej modro in dosledno delati, mora biti narodne stranke nepremična naloga. Vojni poveljnik, ako v eni bitki zgubi, skuša pogreške in pomanjkljivosti spoznati in jih berž odstraniti, in dostikrat je bila že prva zguba začetek poznejših zmág. Morebiti da slovenski pervaki zdaj spoznajo, da moramo od temelja pričeti, in visoko politiko dotle na strani pustiti, dokler narod na národni podlagi bolj vzbujen, in proti podpihovanju v cerkvenopravnih rečéh bolj zavarovan ni. Treba bo pametno osnovanega politiškega društva, združenja vseh moči, čisto prostega, praktičnega politiškega lista in prijaznosti, odkritoserčnosti na vsako stran. —

Terzaško-koperski postni pastirski list pravi nadalje, da govori o rečéh, kakoršnih svet ne mara slišati, in oznanuje resnice, ki niso po volji otrokom tega sveta. Motijo jih namreč v vživanji minljivih sladnosti, in torej jim je vse izmišljija duhovnov in čenčarija mnihov, kar koli se njih poželenju ne prileže. Zato pa pastirski list oznanuje ravno te resnice v besedah, ki jim noben umen človek ne more nič podtikati, ker so se glasile od začetka sveta do sedanjih časov po pastirskih šotorjih kakor po kraljevih dvorih, po kočah očakov kakor po palačah izraelskih kraljev, po podzemeljskih kotih kristjanov pod rimskimi cesarji, kakor še dandanes med vsimi ljudstvi, ktere sv. pismo poštujejo za razodenje Božje (kakor katoličani), ali pa saj (kakor marsikteri krivoverci) za častitljivo in naj starejo svedočbo zgodovine človeškega naroda. — Mil. škof pišejo po besedi tako-le nadalje:

Ali, naj se dolgi versti prerokov, učenikov, evangelistov in aposteljev veruje ali ne, resnica za tega del ne zgubi nič od svoje veljavnosti, in nasprotovanje samo pričuje in vterjuje resnico prerokovanja našega nebeškega Zveličarja, ki pravi, da bo svet prevarjen od krivih kristusov in krivih prerokov, ki bodo vstali v vsakem kraju in se posluževali vsih zvijač, da bi zapeljali tudi izvoljene Božje, ako bi mogoče bilo (Mat. 24, 23). Tudi še dandanašnji se terdovratno vojskuje poglavar teme z vojniki na bojišču, ki ga razsvitljuje luč evangelija, in sicer z ravno tako togoto, kakor jo popisuje sv. Peter (I. 5, 9.), ki jo primérja napadom leva, čigar tulenje se grozovitno razlega po pušavi in ki ves obdivjan skoči na popotnike, da bi jih požerl. Pa ravno ta apostelj podbujá zopet bojevavce, ki se brez orožja bojujejo pod zastavo križa, „Bogu je za Vas skerb,“ in „on ne bo vas pustil skušati bolj kakor premorete,“ pristavi sv. Pavel (I. Kor. 10, 13). Torej močni v veri bote premagali svojega sovražnika, upanje na obljubo končne zmage bo vžgalo v Vas plamen nebeške ljubezni, ki ne pozna strahú, ki vse prenese in ki v milosti Gospodovi slavi bojevavca, kteremu je pripravljena krona pravice v kraljestvu Kristusovem.

Opominjam tedaj Vas z besedami sv. Pavla (Hebr. 13, 7—10): „Spomnite se svojih prednikov, kateri so vam govorili besedo Božjo, glejte konec njih življenja in ravnajte se po njih veri. Jezus Kristus je ravno tisti včeraj in danes in vekomaj. Ne dajte se z mnogoterimi in ptujimi nauki zapeljati“ (Efež. 4, 3—6). „Skerbite

ohraniti edinost duha v zvezi mirú. En Gospod je, ena vera, en kerst, en sam Bog in oče vsih.“

Ako nadloge stiskajo verne sinove Kristusove cerkve, spomnite se, da ravno take nadloge so stiskale tudi Izraelove otroke, kakor je pisano v drugi knjigi Makabejev (6, 1—16), ob času, kadar se niso več praznovala sabote, in se domovinski prazniki niso obhajali, in nihče se ni prederznil spoznati, da je jud, ker se ni dala čast ne bramba nobenemu, kateri se ni obnašal, kakor neverniki. Opomni pa sveti pisnik, da zavolj žalostnih prigodb se ne smé nobeden spotikati, temveč naj pomisli, da kar se je godilo, je bilo odločeno, da se ljudstvo poboljša, ne da pogine, in Gospod, kadar grešnike z nezgodami kaznuje, ne zaverže ljudstva.

Vi pa, služabniki altarjev, spomnite se pogodbe življenja in mirú, katero je Bog storil z Levijevimi otroci, kakor pripoveduje prerok Malahija (2, —), ktera je bila poterjena po Kristusu v novi zavezi, da duhovnovne ustnice hranijo učenost in se iše postava iz njegovih ust, ker je angelj Gospoda vojskinih trum. Oznanujte ljudstvu Božje sodbe, oznanujte Njegov prihod, ki zamore nepreviden biti, pa je vendar za vsakega gotov tisti dan, ki bo zadnji njegovega pozemeljskega življenja. In kdo bo zamogel obstati pred obličjem Gospoda na tronu večne pravice. „Sekira je že drevesom na korenino nastavljena,“ je klical v pušavi sv. Janez, predhodnik nebeškega sodnika (Luk. 3, 8—10). „Vsako drevo, ki ne stori dobrega sadú, bo izsekano in v ogenj verženo. Delajte tedaj vredni sad pokore. Poslušajte besede preroka Joel-a (2, 1—12): „Spreobrnite se k Gospodu iz celega serca, s postom, s solzami in zdihljeji, ker je dobitljiv in milostljiv, poterpežljiv, pripravljen preklicati kazen. Kdo vé, če ne bo nam odpustil in za seboj popustil blagodara. Kdor koli bo klical ime Gospodovo, bo zveličan.“

Razgled po svetu.

Pogin ameriškega parobroda „Starry-Banner-ja.“ Okoli Božiča so bili po morji strahoviti viharji, kakoršnih stari mornarji ne pomnijo. Razdjan je bil ravno imenovani parnik na potu iz Aleksandrije proti novemu Jorku in 122 ljudi je šlo z njim v globočino. Vihar je razsajal več dni; od 18. do 20. grud. je omenjeni parobrod razdjal. Polomastil in odtergal je sčasoma jadreno in drugo napravo na verhu, potergal in odnesel rešilne čolne itd. 19. grud. val kakor hrib buti v barko, odnese most (vzvišen prostor), stanovanja častnikov, kuhinjo in vse, kar je bilo na verhu. Ne eden tistih, ki so bili na mostu, ni bil otét. Voda je bila prišla že na prostor, kjer se kotli podžigajo. 20. grudna je jela iti tako debela toča kakor podzemljice (krompir). Zvečer ob šestih je silovit vihar odtergal hišico s kermilnim kolesom in vzel ondotne ljudi; le en sam se je bil rešil. Ob desetih so se valovi kakor stolpi zaganjali v parobrod. Pri gibanji in sukanji barke je težka roba strop razbila, da je voda v notranje tekla, in zdaj je bilo vse upanje zgubljeno, ker že 10 čevljev vode je bilo v notranjem prostoru. Bilo je pri odhodu 164 ljudi z mornarji vred; vse so sklicali zdaj v veliko sobo in višji kermilnik jim je naznanil, da je storil vse, kar je mogel, pa vse zastonj: barka je valovom izročena. To naznanilo je zbudilo zlasti pri ženskih in otrocih neznan jok in stok. Kmali nato treši strašansko val ob sobano, jo razčésne in čez 100 ljudi dervi seboj v morje. Malo poprej je nekaj mornarjev in popotnikov v podvodnem parobrodnem razdelku varnosti poiskalo, in le to je storilo, da niso bili vsi v morje odplavljeni. Major Joy, na čigar svet so se bili uni rešili, plane z dvema mornarjema iz spodnjega prostora kviško, in potlej še drugi, sam v morje skoči, drugi pa vervi to-

njencem podajajo, da bi ktere rešili. Tako je bilo otehtih 40 ljudi. Višji kermilnik je po padcu ležal skoz več ur v nesvesti, in major Joy je prevzel povelje. Vidil je, da barka se mora skorej potopiti, torej je ukazal plavbe zvezati iz vsega lesa, kar koli ga je bilo še po prostorih najti; zraven tega so spušali rakete in s streljanjem na pomoč klicali. Vse zastoj. Nobene barke ni na pomoč. Proti jutru se začne parobrod potapljati. Hitro spusté plavbe v morje, in deset minut potem, ko so bili vsi na njih, je barka šla pod morje. Dva dni in tri noči so bili na terdno zvezanih plavbah, kar jih je še živelo... Poslednjič jih dobí in reši francoska barka v premiložalostnem stanu. Na plavbah jih je bilo še več pomerlo od mraza in terpljenja... V vsem skupaj je konca vzelo 132 oseb.

Tako se učé ljudje na morji moliti. Čudo ni, da morje dostikrat barke požira, ako tudi drugod tako preklinjajo, kakor sem večkrat slišal marsiktere mornarje na jadranskem in srednjem morji, — ne turkov, ampak kristjane, Dalmatince. Ako kateremu mornarju te verstice v roke pridejo, naj se dá posvariti in naj opusti preklinjanje, pa tudi tovarše naj svari pred to gerdo pregreho. Naj več pa bi opravile družbe same, kakor Lojdova, ako bi v svojih pravilih, ki so po barkah nabite, prepovedale tako divjaško kletje, ki ni le velik greh, ampak tudi zoper spodobnost v pričo čednih, poštenih popotnikov.

Nektere modeneške plemenitne gospé so se odmenile sv. Očetu Piju IX za 11. aprila darovati lep mašni plajš, in v ta namen vabijo modeneške gospé v svojo tovaršijo.

Prostost učna. Kako da se godí v laški zbornici, kažejo te-le verstice. „Unità“ piše: Paslanec D' Ondes-Reggio je 25. sveč. predlagal postavo za učno prostost. Govoril je dve uri in govor se bode razlil po Italii v tisočeri iztisih. Namen ima, zmiraj bolj razkriti tiste trinoge, ki se (lažnjivo) imenujejo liberalne. Oni isti terdijo, da ljubijo svobodo. Zakaj je tedaj ne razkličejo v uku? Vpijejo zoper nevednost duhovstva. Pa zakaj se bojé poskušnje z njim? Pravijo, da imajo ljudstvo na svoji strani. Pa zakaj se tresejo, da bi se ljudstvo ne verglo duhovstvu v roke? Odprite svoje šole, in pustite nam, da odpremo svoje, in vidili bomo, kdo ima večí množico in odrejo bolji državljane. Pa strahljivci bežé pred poskušnjo; torej čutijo svojo slabost, svojo revšino, svojo nevednost in se skazujejo za premagane.

V Insbruku je 24. svečana 34 podružnic katoliškega društva imelo véliki zbor. V odsekih so se naslednjič posvetovali, „s katerimi pomočki se zamorejo katoliške družbe žive in delavne ohraniti?“ Za take pomočke so bile zazmamnjane: 1. odborne seje, 2. snidi, 3. zveza podružnic z materjo družbo, 4. družbine Božje službe, razširjanje molitvenega apostoljstva in podpiranje sv. Očeta, 5. vstanove kazin, bralnic itd., 6. kak določen dober namen po potrebah krajev, n. pr. vstanova družbe sv. Vincencija, družih dobrotnih družb, mladenške družbe..., naprava večernih učilnic, risarskih in obertnijskih šol, ljudskih bukvarnic itd. povsod po potrebah. V prid zlate maše sv. Očeta so sklenili: 1. Katoliške družbe na Tirolskem pošljejo sv. Očetu skupno vošilo za 11. mal. trav., 2. gledali bodo po zbirkah med seboj in pri prijatlih sv. Očetu častni dar poslati, 3. želé, naj bi nekteri udje iz kat. tirol. družb osebno izročili papežu vošilo z darovi, 4. naj se naprosijo škofje, da bi ukazali slovesné Božje službe s primernimi pridigami za 11. aprila. Častni dan sv. Očeta naj se praznuje prav slovesno po domorodni šegi. V vošilu pravijo verli Tirolci med drugim: „Pri skorej neštevilnih zmotah je Tvoj izrek naša luč, pri naj hujših stiskah je

Tvoja serčnost naša spodbuda; in na zboru, ki si ga sklical, je naše upanje, da bodeš keršansko družbo, ki je tako revno razdjana, da se Bogu smili, z Božjo pomočjo zopet vzdignil in na novo vstanovil...“ Slišali so se v večkratnem snidu čversti govori. G. Kathrein, dovršen pravnik, je govoril o bistvu sedanjega velikega gibanja in overgel je nektere zmote, ki jih imajo zoper družbe in njih namene. G. Lorenz je s pomočjo zgodovine skazal, kako se je z vsakim presegljejem modernega liberalizma tudi katoliško življenje bolj vnelo ter se z vsako stopinjo zmagi bližamo. Moriggl je na prašanje: česa človeška družba pogreša? dokazano odgovoril: „Katekizma.“

O lažnjivem naznanilu, da je linški škof zavoljo zapečatenega pastirskega lista v pravdo djan, piše dun. „Reform“: „Pač je mogoče, da nova Avstrija doživí izvirni igrokaz, ter vidi škofa zapertega zavoljo pastirskega lista. Toda pomisli naj se na skušnjo, ktero je celo protestanška Prusija storila z obsojevanjem katoliških škofov. V naši novi svobodni éri je že veliko duhovnov obsojenih zavoljo pridig, ali drugi zmiraj pridigajo po ravno tisti šegi. S pravdami in kaznimi se katoliški uk in red ne bo spremenil.“

Hervaško. Zagrebski kardinal Havlik je hudo bolan. — Mlgsp. Venceslav Soić, škof senjsko-modruški, naznanuje v pastirskem listu 27. svečana, da je precej po smerti ranjcega škofa zasedel škofovski sedež obeh zedinjenih škofij, kteri je s škofovsko oblastjo že prej vladal.

Ogersko. Kardinal prvostolnik ogerski je razpisal 27. sveč. pastirski list do duhovstva, v katerem zapoveduje, da 11. mal. trav. ali v god papeževe zlate maše naj bodo slovesne maše po vsih cerkvah, med mašo naj se zbirajo darovi za sv. Očeta, in na koncu naj se odpoje zahvalna pesem. V nedeljo poprej se ima ljudstvu slovesnost oznaniti.

Razne novice. „Unità catt.“ piše, da boje laški masoni (frajmavrarji) vedno pošiljajo greškim ložam sporočilo, da naj svojega kralja pošljejo nazaj na Dansko. Ali smemo misliti, da ti šuntarji z domačim svojim kraljem bolje mislijo? Ali se sme misliti kaj boljega o framasonih sploh na zemlji, zlasti ker so njih programi že davno znani? — V sami nadškofii milanski je praznih 6 škofij. Komu bo to bolj škodovalo, cerkvi ali državi? — Liberalstvo na Badenskem: Badenska vlada je redovniškim devicam v Lindenburgu samo 4 ure odloga dala ter jih je sunila iz njih lastnega posestva na cesto in je žandarme v pohištvo vselila. „Unità“ pravi, da badenski ministri so masoni. — Pravdanje badenske vlade zoper milgsp. Kübel a, kapit. vik. v Friburgu, ker je izobčil nevrednega župana v Kostnici, — to pravdanje ni obsojeno le samo od francoskih neduhovskih časnikov, ampak tudi od čisto protestanskega „Niederrhein. Kurrier-a,“ — od poslednjega v prid „verske prostosti.“ — Iz Osnabrüka sta pruska poslanca Reihensberger in Windthorst dobila zahvalnico s 30.000 podpisi, ker sta se poganjala zoper brezverske šole. — V preklicani Mehiki je zraven vsih zanikarnost tudi preganjanje duhovstva in ropanje cerkev. Leonskega škofa so pred sodbo klicali, ker ni dopustil, da bi se cerkve v šole spremenile itd. — Novojoški cerkveni list piše: Na prašanje, ktere so naj bolj nevarne zveri, je moder mož odgovoril: med divjimi zverimi ris ali tiger, med pitomimi pa — obrekovavec. Potem pripoveduje, kako ostudne in nesramne laži „Gartenlaube“ v Lipsii po svetu raznaša. Ni čudo, da se tolikrat bere, kako težko se obrekovavec spokori in kako težko torej zveliča. Kdo bode z višave po vetru streseno vrečo perja zopet zbral; Kako bode lažnjiv in obrekljiv časnikar vse obrekovanje preklical, vse laži popravil? Uti-

nam resipiscerent et novissima cogitarent! — „Traktetlerji“ amerikanski se veselí, da protestanstvo na Španjskem napredva. Kaj pa da: punt mu pot gladi. Sicer pa je tako veselje smešno, ker protestantje verjejo, da tudi v katoliški veri se zamore zveličati. — Opozicija zoper ordonancijo šolskega nadzorstva se množi, kakor se z Dunaja piše. — Deželni odbor v Lincu, na Dunaju, v Insbruku, kakor tudi Ljubljanski so sklenili, da pri zverševanju te naredbe ne bodo sodelovali. V Ljubljani je deželni predsednik brevi manu odmaknil kn. škofijsko konzistorijo, šolske nadziralce od njih opravil, in izročil nadzorstvo deželni vladi, okrajnim glavarstvom, in za glavno mesto mestni srenji. (Vfd.) — Linški škof je menda zoper odmaknjenje duhovstva od šolskega nadzorstva pri c. kr. poglavarstvu krepko oporeko oddal („Linz V.“); briksenski škof pa vsim duhovnom prepovedal častne službe sprejemati pri novih šolskih nadzornih vradnijah (N. Fr. Pr.).

Iz Ljubljane. Slovesnost o prenašanju čudopolne podobe in blagosl. vel. altarja Matere Božje v Kropi itd. — te undan omenjene bukvice so na svitlem in obsegajo mnogo spodbudovanj, naukov itd. Zavoljo čertic iz življenja sv. Očeta Pija IX so še posebno pripravne za sedanjí čas.

Minister Giskra se je pretekli petek, 26. sveč., na potu iz Tersta na Dunaj mudil v Ljubljani pol dne. Deželni odbor, ces. oblastnije, in konštit. društvo so bili pred njim. Razgovor o narodnih tirjatvah, o ravnopravnosti in zedinjenji Slovencev med Giskrom in Bleiweisom, kakor „Nov.“ pišejo, je bil prav vnet in brez ovinok na obéh stranéh; prevéril pa minister ni dr. Bleiwesa in dr. Bleiweis ne ministra.

„Slovenija“, društvo za narodovne pravice, je v seji 1. sušca sklenila, da se prihodnjih volitev nikakor ne vdeleží, tako namreč, da nočejo ne voliti in ne voljeni biti. — 14 dosedanjih mestnih odbornikov je po „Nov.“ razglasilo, da v sedanjih razmérih ne morejo volitve sprejeti, za zaupanje dosedanje pa izrekujejo zahvalo meščanom, ktere so nekteri blizo 20 lét v mestnem odboru namestovali. — Tudi je društvo enoglasno izreklo, da se popolnoma zlaga z načeli, ki jih je izrekal dr. Toman v prašanji (interpelaciji) v državnem zboru zastran šolskega nadzorstva.

Veliki god ss. Cirila in Metoda je blizo, že v torek, 9. sušca. Bratovski udje, preberite, kar je na podobah zapisano.

„Tagespošta“ in za njo „Laibaherica“ piše, da obilno število hudodelstev utegne po nekaj vzrok imeti v pomanjkljivi šolski napravi. Misliti bi bilo pač, da vir temu je v okolišinah sedanjih časov, in utegne še hujše biti, ako se bode tako brez ozira rogovililo po časnikih zoper cerkev, duhovstvo itd. Tudi to bo javljne po Cislajtanii k boljšanju pomoglo, ako se bode celo o postnem času plesalo, šemarilo itd. in se s tem še celo po časnikih bahalo, kakor s kakim junaškim djanjem.

Katoliška družba se je v sredo, 3. t. m., v vélikem snidu vstanovila. Pričujočih je bilo lepo število udov, gotovo 100, če ne več. Gr. Wurmbbrand in dr. Čebašek sta naznanila dosedanjo delavnost začasnega odbora in govorila goreče besede v spodbudo novega društva; dr. Kosta pa je govoril o petdesetletnici sv. Očeta in nasvetoval: 1. da naj katol. družba pošlje vošilo sv. Očetu za zlato mašo; 2. naj dá na svitlo knjižico s kratkim popisom življenja sv. Očeta in petdesetletnice; 3. naj napravi o tem lepem godu slovesno Božjo službo. Vsi sklepi so bili sprejeti. V odbor so izvoljeni

naslednji gg.: Gr. Wurmbbrand, oče; dr. E. H. Kosta; dr. Čebašek; bukvovez Gerber; kan. in vodja Kramar; učitelj Močnik; Mat. Šreiner; mojster in posestnik Jož. Šventner; kan. in dek. Jož. Zupan; gr. Wurmbbrand, sin; Ant. Klein, faktor; terg. Vičič; mojster Tuma; posestnik in stavec Kovač; mojster Drašler; kanonik P. Urh; dr. L. Vončina; dr. J. Sterbenec; gvard. P. Salvator; terg. Edv. Karinger; bukvovez Ničman; zasob. vrad. Drag. Lahajner; terg. J. Fabijan; vrednik Jeran. Odborova naloga bode si zunaj Ljubljane povernikov voliti itd.

Duhovske spremembe.

V ljubljanski škofii. G. Ant. Zorc gre iz št. Jerneja v Ribnico za duh. pomočnika. G. Tom. Sežun, lokalist v št. Jurji pri Šmarji, se podá v pokoj in lokalija je razpisana 1. sušca.

V lavantinski škofii. Č. g. Jur. Rantaša je dobil faro št. Juri v Slov. goricah. Prestavljeni so oč. gg.: Jož. Kukovec za 1. kaplana v št. Peter pri Radgoni; Jak. Košar k Mali nedelji; Jak. Terstenjak za 1. kapl. v Jarenino; Peter Gostenčnik za drugega v Vojnik; Jože Sovič v Griže.

Dobrotni darovi.

Petdesetletnica Pija IX in mlado slovenstvo. Deviška roka je tako-le zapisala vošilo za zlato mašo sv. Očeta:

Gledam k nebu rimsko cesto,	Ktero srečo scer vošile
Pa predeleč kaže se;	Bi Vam, Oče ljubljeni?
Nisem zmožna iti v mesto,	Rade palmo bi zročile,
Kjer sv. Oče naš živé.	Da pri zlátnici cveti; —
Le od déleč Vam veseli	Z Vami saj čemo moliti,
Voši naš deklíški stan,	Naj Vam Bog delí serčnost,
Da še enkrat doživeli	In da Cerkvi podariti
Mir bi na ta zlati dan.	Blagovoli že prostost. M. J.

Učenci in učenke fare loškega potoka darujejo 3 gl. sv. Očetu v spomin njih zlate maše. Sv. Oče prosite, da prejmemo potrebne darove sv. Duha. — Anka Gregorič vdova, Jože Košmerl, fant, darujeta 1 gl. 10 kr. ravno v ta namen, in tako tudi Johana in Anka Volf 40 kr., in Anka Benčina vdova 50 kr. — 20 gl. 33 kr. od zvestovdanih ovčic na Suhorji, 1 tol. za 1 gl. (Ta den. je sprejela kn. šk. pisarn. Vr.) — Alena Zorman 2 gl. in Neža Uršič 1 gl. s prošnjo za srečno zadnjo uro. — G. F. K., duhoven, 1 papežev zlat: ad intentionem dantis. — G. J. G. 3 gold. Dva vernika 2 gl. 37 kr. star. den.: Za povikšanje katoliške Cerkve in za blagoslov na duši in na telesi. — Neka gospa 2 gl.: „Sv. Oče, blagoslovite mene in vso mojo deržino! — Neža G. 1 gl.: Vošim sv. Očetu še veliko lét, da bi tudi meni sprosili milost prave pokore in stanovitno do konca v nji živeti. — Za sv. Očeta Pija IX k zlati maši: Gosp. Gustav Köstl 1 zlat; g. Janez Gostiša 5 gl.; g. Jan. Gostiša 5 gl.; g. dr. Juri Sterbenec 5 gl.; g. Dragotin Heidrih 2 gl. — Neža Juvančič 1 gl. sr.; Katarina Novak 1 gl. 50 kr.; Terezija, Ana in Helena Pirc 2 gl. 40 kr. — G. Matej Močnik 2 gl., g. Drag. Lahajner 1 gl., Peter Bižal 30 kr. — Preljubemu sv. Očetu A. a. R. r. za zlato mašo 1 terdnjak iz popolnoma vdane otroške ljubezni, časti in hvaležnosti do Njih dolzega, zvestega in s terpljenjem napolnjenega pastirstva. — Marija R. ¼ gl. — Za milost prave pokore in sv. blagoslov prosi M. J. (60 kr.) — G. M. Jereb 2 gl. 6 kr. sr. st. den.

Za škofa Mraka. Dve osebi 2 gl. — Alojzija Lavrin 30 kr. — G. J. G. 3 gl.

Pogovori z gg. dopisovavci.

G. d. P—c—u: Nove ude prejeli. — Ardua postulanti: StoriJo se je, kar je bilo še moč, ali zidani stolp je mučno rušiti! —